

-Aan geadresseerde

Referentie :
Behandeld door : E. Drenth
Betreft : TBM alert
Den Haag : 19 augustus 2022

Geachte heer, mevrouw,

Stichting TBM informeert u graag over een aantal zaken aangaande de teelt van TBM-pootgoed en zetmeelaardappelen in het noordoostelijke zand- en dalgrondgebied en in het bijzonder over de jaarlijkse vrijwillige AM bemonstering.

1. Aanmelden vrijwillige bemonstering Stichting TBM

De stichting TBM biedt de zetmeelaardappeltelers die aan Avebe (en ook Emlichheim) leveren weer de mogelijkheid om op kosten van de stichting TBM 10% van uw areaal zetmeelaardappelen te bemonsteren op AM. Belangrijke doelstellingen zijn bewustwording bij zetmeelaardappeltelers over aardappelmoehed in het algemeen, het goed kunnen inspelen op bestaande besmettingen, voorkomen van verspreiding via TBM-pootgoed en het voorkomen van virulente populaties. We adviseren u hier maximaal gebruik van te maken. Daarnaast biedt HLB u de gelegenheid om uw monsters naast AM ook (op eigen rekening) te onderzoeken op:

- Vrijlevende aaltjes (VLA);
- Bemestingsanalyse. U heeft de mogelijkheid om tegen een sterk gereduceerd tarief monsters ook op bemesting te laten onderzoeken op meer dan 40 parameters;
- Rassenkeuzetoets. Bij AM-besmettingen die hoger zijn dan 3000 Ite/200 ml grond heeft u de mogelijkheid om met het restmonster een rassenkeuzetoets te laten uitvoeren. Deze aanvraag dient binnen zes weken na de uitslag te zijn gedaan. Voor de uitvoering wordt altijd contact met u opgenomen over de te toetsen rassen.
- Soortbepaling. HLB wil u zoveel mogelijk informatie verstrekken over de gevonden besmetting. Zo worden vanaf heden alle monsters die besmet zijn met aardappelmoehed op soort bepaald, zodat u precies weet of u met *G. rostochiensis*, *G. pallida* of een mengbesmetting te maken heeft per bemonsterd gedeelte.

Voor een advies op maat kunt u kosteloos contact opnemen met de HLB klantenservice. Zij brengen u in contact met één van de HLB adviseurs. Dit kan via een email naar klantenservice@hlbbv.nl

Vroeg aanmelden

Wij vinden het belangrijk dat u de uitslagen tijdig ontvangt, zodat u voldoende tijd heeft om uw teeltstrategie hierop aan te passen, en verzoeken u daarom om de percelen dit jaar op tijd aan te melden. Dit kunt u doen vanaf 15 augustus via de aanmeldingssite <https://tbmgrondbemonstering.hlbbv.nl/>

Na het aanmelden neemt de monsternemer contact met u op om de aanvraag verder door te spreken. Voor persoonlijk contact met de coördinator voor monsternamen, kunt u contact opnemen met Pieter Zandinga via mail tbmgrondbemonstering@hlbbv.nl of telefonisch 050 234 05 90 (ook voor whatsapp).

Ook is het van belang dat vooraf wordt aangegeven welke analyses u wilt combineren. Alle extra bepalingen aan de monsters worden namelijk vooraf in de monsteraanvraag meegenomen en de bemonsteringsmethode wordt indien nodig hierop aangepast. Door de automatische verwerking is een wijziging na monsternamen niet mogelijk.

2. TBM-AM bemonstering resultaten

Het animo om op kosten van de stichting TBM 10% van uw areaal zetmeelaardappelen te bemonsteren, neemt ieder jaar toe. 85% van de zetmeelaardappeltelers heeft afgelopen teeltseizoen aan de regeling deelgenomen waarmee ongeveer 92% van het zetmeelareaal vertegenwoordigd is. Sinds 2015 werd in de TBM-monitoring een toename van de AM besmettingsgraad geconstateerd. Uit de resultaten van het onderzoek over het afgelopen teeltseizoen blijkt dat het aantal monsters zonder aantoonbare besmetting stabiliseert en is nu 44%. Stichting TBM adviseert alleen pootgoed te vermeerderen op niet besmette en licht besmette gronden (tot 500 Ite/200 ml). Aan dit uitgangspunt voldoet 72% van de bemonsterende percelen.

3. Wratziekte

Naar aanleiding van de vondsten met fysio 38 heeft de Stichting TBM gezamenlijk met NAV en de werkgroep LTO Zetmeelaardappelen het initiatief genomen een Plan van Aanpak Wratziekte te ontwikkelen. Dit programma heeft als doel om kennis te actualiseren, witte vlekken in het resistentieprofiel van bestaande rassen in te vullen, nieuwe strategieën uit te zoeken voor mogelijkheden om besmettingen versneld te laten uitzieken en telers handvatten aan te reiken om op verantwoorde wijze met dit quarantaineorganisme om te gaan. Hierbij informeert stichting TBM u over de voortgang van dit project.

- 43 van de 51 onderzochte rassen reageren zeer vatbaar op pathotype 38. Acht rassen gaven in deze eerste toets weinig of matig vatbare reacties. Voor een resistentiecijfer van deze acht rassen is een herhaling van de toets nodig. Stichting TBM informeert u als deze gegevens bekend zijn.
- Ondertussen is er hard gewerkt om een groot onderzoeksprogramma op te stellen voor wratziekte. Op dit moment lopen er gesprekken met onderzoekers, het ministerie van landbouw en BO akkerbouw om dit programma te verwezenlijken. Enerzijds door een beter inzicht te krijgen in de (virulentie) ontwikkeling van fysio 38 op basis van genetisch onderzoek. Anderzijds zal voor het behoud van de aardappelteelt in het wratziektepreventiegebied ook gekeken worden naar mogelijkheden om binnen de vastgestelde 20 jaar weer op een veilige manier aardappels te kunnen telen. Praktische mogelijkheden die onderzocht zullen worden omvatten versneld uitzieken van de grond, beïnvloeden van de vitaliteit van wratziektesporen door teeltmaatregelen en beïnvloeding van de wratziekte besmetting door (verwijderen van) onkruiden.

4. Nieuwe regelgeving AM en bruinrot vanaf 2023

Vorig jaar werd de pootaardappelteelt opgeschrikt door nieuwe voorgestelde Europese regels rondom het fytosanitaire beleid op het gebied van AM. Door gezamenlijke lobby wordt er ook in de nieuwe regelgeving ruimte geboden om vrijwillig bemonsteren toe te blijven passen. Tevens is Nederland de enigste EU-lidstaat die werkt met AM-uitslagen waarin onderscheid wordt gemaakt tussen dode en levende aardappelcysten. In de nieuwe verordeningen zou dit niet meer mogelijk zijn, omdat er dan nog maar één toetsmethode in Europa is toegestaan waarin geen inhoudsbepaling toegepast wordt. Nederland krijgt nu een proeftijd om te laten zien dat het huidige toegepaste systeem, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen levende en dode cysten, een meerwaarde heeft voor de beheersing van AM. Ook zijn de Europese maatregelen rondom bruinrot versoepeld. Bij een besmetting wordt niet langer automatisch het hele areaal pootaardappelen op het getroffen bedrijf afgekeurd, maar waar het kan alleen het betreffende perceel. Op dit moment houdt stichting TBM gezamenlijk met andere sectorpartijen vinger aan de pols bij de implementatie van deze nieuwe verordeningen.

Bestuur Stichting TBM